Valtuustoaloite 2026 / Teknisen lautakunnan investointimäärärahojen valvonnan vahvistaminen

Teknltk 11.11.2026 § 169
240/02.02.02/2026

Eurajoen Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on tehnyt seuraavan valtuustoaloitteen.

”Eurajoen kunnan teknisen lautakunnan investointihankkeisiin liittyvät määrärahojen lisäystarpeet ovat viime vuosina toistuneet useissa kohteissa. Vaikka yksittäiset ylitykset voivat johtua perustelluista syistä, toistuvuus osoittaa, että kunnan talouden ennakoitavuuden ja investointien suunnittelun läpinäkyvyyttä on tarpeen vahvistaa.

Kunnan talouden tasapaino ja investointien hallittu toteuttaminen ovat keskeisiä edellytyksiä Eurajoen strategiselle kehitykselle. Kun määrärahojen lisäystarpeet ilmenevät vasta hankkeiden edetessä, se heikentää valtuuston mahdollisuuksia ohjata kunnan taloutta kokonaisuutena ja vaikeuttaa pitkän aikavälin investointisuunnittelua.

Lisäksi toistuvat lisämäärärahat voivat heikentää kuntalaisten luottamusta siihen, että hankkeita johdetaan kustannustehokkaasti ja ennakoivasti.

Jotta kunnan talouden ohjaus olisi mahdollisimman vahvaa ja läpinäkyvää, on tärkeää, että teknisen lautakunnan investointihankkeiden kustannusseuranta ja riskienhallinta ovat systemaattisia ja valtuuston seurattavissa.

Kustannusylitysten syyt tulee tunnistaa varhaisessa vaiheessa, ja valtuustolle tulee raportoida selkeästi, mistä lisäystarpeet johtuvat ja miten niitä voidaan jatkossa ehkäistä.

Esitämme, että Eurajoen kunta ottaa käyttöön vahvistetun seurantamallin, jossa investointihankkeiden kustannuskehitystä ja riskejä arvioidaan säännöllisesti ja raportoidaan valtuustolle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi esitämme, että jo hankkeiden alkuvaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin määrärahan lisätarpeeseen johtaviin riskitekijöihin.”

Eurajoen kunnanhallitus on käsitellyt ja hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet kokouksessaan 16.12.2025.

Ohjeiden mukaan taloushallinto toimittaa sopimuksen mukaan kuukausittain määrärahojen tarkkailua varten toteutumavertailun lautakunnille. Jokaisella lautakunnalla on velvollisuus seurata talousarviomäärärahojensa riittävyyttä ja sopeuttaa toimintaansa niin, että määrärahat riittävät.

Valtuustolle, hallitukselle ja lautakunnille tuodaan määrärahojen toteutumaraportit joka kuukaudelta. Valtuustolle ja hallitukselle tuodaan myös kuukausittaiset tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat.

Talousarvion määrärahojen sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista koskeva osavuosiraportointi toteutetaan Targetor-ohjelman raportointipohjalla valtuustolle, hallitukselle ja lautakunnille neljännesvuosittain eli 1.1. - 31.3.2026, 1.4.30.6.2026 ja 1.7. - 30.9.2026.

Esittelijöiden tulee lisäksi informoida toimielimiä käyttösuunnitelmien toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista niin, että toimielimellä on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan.

Mikäli lautakuntatason määrärahamuutoksia tarvitaan, tulee lautakuntien esittää muutokset kunnanhallitukseen ja edelleen valtuustoon käsiteltäväksi heti, kun määrärahan muutostarve on ilmaantunut. Ensisijaisesti toiminta tulee sopeuttaa annettuihin määrärahoihin ja vain pakolliset määrärahamuutokset esitetään edelleen. Lisämäärärahaa vaativia hankintoja ei tule tehdä ennen kuin kunnanvaltuusto on hyväksynyt määrärahamuutokset.

Teknisen lautakunnan investointiseurantaan toteutetaan oheisen ohjeistuksen mukaan täydennettynä kuukausittaisella investointien aikatauluseurannalla sekä osavuosiraporttien yhteydessä suoritettavalla kilpailutuskalenterin toteutumaseurannalla.

Investointihankkeiden toteutukseen vaikuttaa moni asia. Esimerkkeinä ovat suunnitelmien laatu, urakkalaskenta-aika, markkinatilanne yms. Moniin asioihin kunta pystyy vaikuttamaan, mutta monesti saadut tarjoushinnat eivät vastaa kustannusarviota vaan ovat joko sen yli tai alle. Kustannusarvion alittavat hankkeet eivät juuri kiinnitä huomiota, mutta myös niiden määrää merkittävä.

Tekninen lautakunta on merkinnyt vuoden 2027 talousarviolaadinnan yhteydessä vuosien 2027-2029 painopistealueeksi investointiohjelmaan merkittyjen ja sinne merkittävien hankkeiden hallinnan ja laadukkaan valmistelun. Laadukkaan ja tarpeeseen perustuvan investointihankkeen valmistelun suunnitteluun tulee käyttää riittävästi aikaa ja asiantuntemusta. Jos hankkeen alussa suunnittelu tai tarveharkinta epäonnistuu, tulee hankkeen toteuttamisesta hankalaa ja johtaa todennäköisesti aloitteessakin mainittuihin määrärahaylityksiin.

Lisätiedot:
tekninen johtaja
Sami Nummi
p. 044 431 2524
sami.nummi@eurajoki.fi

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen oheisen vastauksen ja toteaa yleisesti, että investointihankkeiden

tarveselvityksiin, suunnitteluun ja vaihtoehtojen arviointiin tulee varata riittävästi aikaa ennen totetusvaiheeseen ryhtymistä.

Päätös

Hyväksyttiin.
